

**Podsumowanie wynikające z art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa
w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami).**

„Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.” (Strategia ZIT MOF GW) została przyjęta 22 maja 2015r. przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp., jako lidera ZIT. Wcześniej jej zapisy zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet Sterujący ZIT, w skład którego wchodzi Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. oraz wójtowie gmin: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok.

Niniejsza strategia dotyczy obszaru miasta Gorzowa Wlkp. oraz gmin: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok i umożliwi identyfikację przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia rozwoju MOF GW.

Posiadanie Strategii ZIT MOF GW wymagane jest do ubiegania się o środki w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, na potrzeby nowego instrumentu finansowego dotyczącego polityki miejskiej (Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych), dostępnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

Podczas prac nad powstaniem dokumentu, w każdej z gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wlkp.: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok oraz Gorzów Wlkp. przeprowadzone zostały **warsztaty**, rozpoczynające prace nad strategią. Zostały one poprowadzone przez Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c. z Wrocławia – wykonawcę strategii, wyłonionego w ramach procedury Prawo zamówień publicznych.

Równoległe do prac nad powstaniem Strategii ZIT MOF GW, trwały prace nad powstaniem „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego”¹, dokumentu bardziej ogólnego, dla którego dokumentem wykonawczym jest Strategia ZIT MOF GW.

W spotkaniach warsztatowych wzięli udział m.in. Radni Gmin, pracownicy Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz Urzędów Gmin, przedstawiciele placówek oświatowych, gminnego ośrodka pomocy społecznej, przedstawiciele organizacji pozarządowych, jak i przedstawiciele PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów. Wśród zaproszonych byli także Radni Miasta Gorzowa Wlkp.

Informacje o warsztatach zostały rozpowszechnione poprzez umieszczenie ogłoszenia na miejskiej stronie internetowej www.gorzow.pl, a także na stronach internetowych gmin oraz na tablicach ogłoszeń w siedzibach poszczególnych urzędów.

---

¹ „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego”, przyjęta 20 października 2014r., przez Komitet Sterujący ZIT, w skład którego wchodzi: Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. oraz wójtowie gmin: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok.

z zestawionymi uwagami w formie tabelarycznej, opublikowano na miejskiej stronie internetowej Miasta Gorzowa Wlkp. Projekt Strategii ZIT MOF GW z uwzględnionymi uwagami po I konsultacjach został przekazany wójtom poszczególnych gmin.

Po I konsultacjach społecznych Strategii ZIT, dokument został przekazany do zaopiniowania do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego oraz Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Dokument poddany został także ocenie eksperta zewnętrznego na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Po uzyskaniu uwag od ww. instytucji, strategia została skorygowana i przekazana ponownie wójtom gmin MOF GW.

Dopiero dla dokumentu o takim kształcie można było sporządzić Prognozę oddziaływania na środowisko. Jej wykonanie także zostało zlecone firmie Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c. z Wrocławia. Prognoza została napisana w oparciu o wytyczne z uzgodnień RDOŚ i LPWIS, o których mowa powyżej oraz zgodnie z art. 51 i 52 ustawy ooś. W trakcie jej powstawania była także konsultowana z pracownikami Urzędów Gmin oraz Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Po sporządzeniu Prognozy ooś, zgodnie z art. 54 ustawy ooś, została ona przekazana wraz z projektem Strategii ZIT MOF GW do zaopiniowania przez RDOŚ i LPWIS (pismo z dnia 20.04.2015r., znak: WSM.021.9.74.2013.MM oraz pismo z dnia 20.04.2015r., znak: WSM.021.9.74.2013.MM). Obydwa organy, kolejno w pismach z dnia 12.05.2015r., znak: WOOŚ-I.410.106.2015.DT oraz z dnia 19.05.2015r., znak: NZ.9022.181.2015.AL, pozytywnie zaopiniowały przedłożony projekt Strategii ZIT.

Ponadto zgodnie z art. 39 pkt 2-8, art. 40, art. 41 oraz art. 54 ust. 2 ustawy ooś, przeprowadzono **II konsultacje społeczne** projektu Strategii ZIT wraz z Prognozą ooś, które trwały od 22.04.2015r. do 15.05.2015r. W celu rozpowszechnienia informacji o konsultacjach, umieszczono stosowne ogłoszenie w Gazecie Wyborczej oraz w Biuletynach Informacji Publicznej Urzędów Gmin i Miasta Gorzowa Wlkp., a także na tablicach ogłoszeń w siedzibach tych Urzędów.

Z projektem Strategii ZIT MOF GW oraz Prognozą ooś można było zapoznać się w siedzibie Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz Urzędów Gmin, były one także dostępne na BIP-ach ww. Urzędów. Uwagi i wnioski można było składać osobiście, a także pisemnie. W ramach II konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi.**

Podczas opracowywania Strategii ZIT wzięte zostały pod uwagę ustalenia zawarte w Prognozie, opinie wymienionych organów oraz rozpatrzone zostały uwagi i wnioski zgłoszone w związku z I konsultacjami społecznymi. Informacja o przyjęciu dokumentu oraz o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem dotyczącym udziału społeczeństwa wraz z niniejszym podsumowaniem, zostały podane do publicznej wiadomości.

głównie z działaniami infrastrukturalnymi, obejmującymi m.in. budowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnych, dróg oraz innych obiektów budowlanych.

Ogólnie rzecz biorąc **działania kompensacyjne** powinny przeciwdziałać:

- stratom zasobów przyrodniczych chronionych w ramach obszarów Natura 2000, tj. siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem ochrony w tych obszarach,
- stratom w zasobach leśnych, w kompleksach i elementach zadrzewień,
- stratom w lokalnym krajobrazie (walory estetyczne).

O **rozwiązaniach alternatywnych** trudno mówić na etapie ogólnej koncepcji strategii. Potrzeba użycia rozwiązań alternatywnych może się pojawić na etapie wdrażania zapisów strategii. Wtedy może wynikać potrzeba/celowość wariantowania, uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów;
- zmiana lokalizacji;
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów;
- zmiana priorytetów (kolejność działań);
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych, sposobów wdrażania projektów miękkich, itp.

Zgodnie z przedstawionymi założeniami Strategia ZIT MOF GW w większości nie odnosi się do konkretnych lokalizacji, stosowanej technologii czy sposobu zarządzania projektami. Na obecnym etapie można więc przyjąć pewne założenia jedynie odnośnie charakteru planowanych działań, bez wskazywania konkretnych **rozwiązań alternatywnych** dla działań, które mogą przynieść negatywne oddziaływania. Zakłada się, że działania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, które są ważne dla rozwoju analizowanego obszaru funkcjonalnego, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań minimalizujących (działania te zostały opisane w Prognozie ooś, w rozdziałach 6 i 8).

Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, iż poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczania oddziaływania na środowisko) w przypadku typów projektów proekologicznych (o dużym efekcie ekologicznym), jest niepotrzebne.

Do tych typów projektów można zaliczyć, w szczególności:

- głęboką modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach;

planowane zadania mają charakter prośrodowiskowy oraz prospołeczny. Będą realizowane w celu podniesienia jakości życia mieszkańców Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.

Uszczegóławiając, wiele działań jest poświęconych ochronie środowiska; nie planuje się wysoce uciążliwych dla środowiska przedsięwzięć. Przewiduje się, że realizacja większości działań zaplanowanych w priorytetach inwestycyjnych poszczególnych osi priorytetowych (w tym wyszczególnione strategiczne projekty) będzie oddziaływała na środowisko przyrodnicze - lokalnie, dzięki czemu nie przewiduje się również żadnych oddziaływań transgranicznych.

W tym kontekście, ze względu na **spodziewane istotne korzyści społeczno-gospodarcze, przewidywane koszty środowiskowe można ocenić jako „akceptowalne”**.

Autorzy Prognozy podali jednak pewne wskazówki postępowania, które należałoby stosować w przypadku realizacji przedsięwzięć zapisanych w Strategii, które przede wszystkim na etapie ich realizacji, będą wywierały negatywny wpływ na elementy środowiska (patrz punkt 1). Autorzy Prognozy oś, zwrócili uwagę na konieczność **stosowania pewnych rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących** w przypadku inwestycji, w ramach realizacji których spodziewane jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na poziomie dokumentu Strategii ZIT MOF GW, w którym nie zawsze wskazuje się konkretną lokalizację wspieranych przedsięwzięć czy też rodzaje rozwiązań technologicznych, rozpatrywanie wpływu poszczególnych typów przedsięwzięć na konkretne obszary **Natura 2000**, jest obarczone dużym marginesem niewiedzy. Trudno sobie wyobrazić, by np. lokalizacja nowych terenów inwestycyjnych miała miejsce w obszarach Natura 2000 lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, dlatego też prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań bezpośrednich na obszary Natura 2000 jest praktycznie żadne. Mogą natomiast wystąpić oddziaływania pośrednie, związane ze wzrostem intensywności ruchu zaopatrzeniowego i dojazdów do pracy, może przyczynić się do zwiększonej emisji zanieczyszczeń do powietrza, co może negatywnie oddziaływać na roślinność oraz zwierzęta. Należy mieć na uwadze, że większość planowanych w ramach Strategii ZIT działań będzie dotyczyło terenu już wcześniej przekształconego przez działalność ludzką. W większości będą to działania o charakterze prospołecznym i prośrodowiskowym, realizowane w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Nie planuje się inwestycji, które naruszałyby przedmiot ochrony pobliskich obszarów chronionych.

3. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W ustaleniach Strategii ZIT MOF GW przewidziano monitorowanie realizacji założeń Strategii. Projekt rocznego sprawozdania z wdrażania Strategii ZIT MOF GW będzie przygotowywany przez Referat ZIT, w Wydziale Strategii Miasta, w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp., a następnie przekazany władzom Miasta Gorzowa Wlkp. oraz władzom gmin MOF GW, celem zatwierdzenia. Po akceptacji sprawozdania Referat ZIT poda raport do publicznej informacji i przekaże je do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Lubuskie 2020.

Strategia ZIT MOF GW jest narzędziem do pozyskiwania i zarządzania funduszami, które musi podlegać odpowiedniemu systemowi monitorowania, w zakresie osiągania wyznaczonych celów i priorytetów. Monitorowanie Strategii ZIT MOF GW, obejmować będzie efekty rzeczowe, oraz analizę postępu finansowego realizacji założeń Strategii.

Monitoring Strategii ZIT MOF GW może odbywać się wspólnie z monitoringiem realizacji Strategii Rozwoju MOF GW. Pierwsza z wymienionych w dużej mierze pełni rolę dokumentu wykonawczego drugiej. Monitoring zapewni:

- bieżącą ocenę realizacji priorytetów inwestycyjnych i typów projektów oraz osiągania celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Zaplanowanie monitoringu przemian środowiskowych w związku z realizacją działań zapisanych w dokumentach, zależy od charakteru tych działań oraz ich ilości. Każdy podmiot sporządzający projekt dokumentu sam określa monitoring ich skutków środowiskowych.

Zgodnie z art. 55 pkt 5 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami), organ opracowujący dokument zobowiązuje się prowadzić **monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.**

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć planowanych w ramach Strategii ZIT MOF GW, a także trudny (w danym momencie) do określenia dokładny okres realizacji przedsięwzięć uzależniony od wielu czynników, w tym od środków finansowych, proponuje się, aby monitoring środowiskowy przeprowadzać **rzadziej niż co roku, ale co najmniej dwa razy w ciągu realizacji Strategii ZIT MOF GW.**

dlatego też jest oczywistym, iż w przypadku stwierdzenia nie osiągnięcia korzystnych wskaźników środowiska ustalonych w RPO Lubuskie 2020, w jakimkolwiek zakresie, koniecznym będzie zidentyfikowanie źródeł generujących takie zjawiska.

PREZYDENT MIASTA

Jacek Wójcicki